

VÁŽKA PLOSKÁ

(Hmyzí rekordmani – Létající hmyz: Matt Turner, Albatros media a.s., 2020, Průvodce přírodou – Hmyz a pavoukovci: H.Reichholf-Riehmová, IKAR, 1997, Svět zvířat – Bezobratlí 2: J. Macek, Albatros, 2001 – upraveno)

Vážka je výborný letec. Uspořádání křídel je sice primitivní, ale účinné. U kořene je každé ze 4 křídel připojeno k letovému svalu pro přímou a nezávislou kontrolu. Vážka může létat v libovolném směru, a dokonce i vzhůru nohama. V kořenovém poli předních i zadních křídel s hustou žilnatinou jsou nápadné tmavé skvrny. Na předním okraji křídel u špičky se nacházejí malé tmavé skvrny.

Stavba těla vážky nese znaky dokonalého lovce. Na velké hlavě má velké složené oči, které se na vrchu setkávají, aby bylo zorné pole co největší. Je schopná na určitou vzdálenost vnímat i tvary předmětů. Krátká tykadla slouží k měření rychlosti letu. Širokou dutinu ústní obklopují ozubená kusadla. Tenké a slabé nohy má posunuty blíže k ústům, což jí umožňuje dokonalé chytání a přidržování kořisti (mouchy, komáři, motýli,.....), avšak nejsou schopné pohybu. Umožňují jen přisednutí nebo držení na podkladu.

Délka těla vážky je 4–5 cm a rozpětí křídel až 8 cm. Zadeček má širší a zploštělý. U samců je šedomodrý a zakončený klíšťky, které slouží k uchopení samice při páření. Samičky ho mají zbarvený hnědě nebo žlutohnědě.

Dospělci létají od května do začátku srpna a žijí cca 4 týdny. Už několik málo dní po vylíhnutí je vážka schopna se pářit. Kopulace probíhá ve vzduchu a trvá jen pár sekund. Po ní se pár rozděluje. Při následném kladení vajíček sameček hlídá samičku a odhání jiné samce. Samička ponoří zadeček do vody a klade jednotlivá vajíčka mezi vodní rostliny. Vajíčka klade do více vodních biotopů. Z oplozeného vajíčka se za 2–3 týdny líhne larva – nymfa. Ta žije na dně stojatých vod až 2 roky. Nymfa se během svého života několikrát svléká. Nymfa je dravá a k lovu kořisti používá tzv. masku – prodloužený vymrštitelný spodní pysk na konci s kleštičkami. Za méně než 25 milisekund je schopna vymrstit svou masku a polapit kořist (drobní vodní živočichové). Pokud malá vodní nádrž vyschne, zahrabe se nymfa do bahna a přeruší svůj vývoj. Takto může přečkat až 6 týdnů. Před líhnutím dospělce vyleze larva po rostlině nad hladinu, kde dojde k poslednímu svlékání a přeměně v dospělce. Dospělá vážka pak ještě několik hodin odpočívá a po dokonalém oschnutí je schopna letu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.